

Postanowienie z dnia 14 sierpnia 2003 r.

II UZ 68/03

Zwrócenie się przez stronę do Rzecznika Praw Obywatelskich z wnioskiem o wniesienie kasacji w trybie określonym w art. 393⁴ § 2 k.p.c. nie powoduje zawieszenia biegu terminu do wniesienia kasacji przez stronę ani też nie zwalnia strony z obowiązku zachowania miesięcznego terminu do wniesienia kasacji.

Przewodniczący SSN Andrzej Wasilewski (sprawozdawca), Sędziowie SN:
Krystyna Bednarczyk, Beata Gudowska.

Sąd Najwyższy, po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w dniu 14 sierpnia 2003 r. sprawy z wniosku Sabiny K. przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych-Oddział w Z.W. o zmniejszenie miesięcznych rat spłaty zaległych składek i umorzenie odsetek, na skutek zażalenia wnioskodawczynie na postanowienie Sądu Apelacyjnego w Łodzi z dnia 3 czerwca 2003 r. [...]

o d d a l i ł zażalenie.

U z a s a d n i e n i e

Sąd Apelacyjny w Łodzi postanowieniem z dnia 3 czerwca 2003 r. [...] oddalił wniosek o przywrócenie terminu do wniesienia kasacji oraz odrzucił kasację pełnomocnika wnioskodawczynie - Sabiny K. od postanowienia tego Sądu z dnia 15 maja 2003 r. w sprawie przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych-Oddział w Z.W. o zmniejszenie miesięcznych rat spłaty zaległych składek i umorzenie odsetek. W uzasadnieniu tego postanowienia Sąd stwierdził w szczególności, iż „z akt sprawy wynika, że w przedmiotowej sprawie Sabina K. domagała się w rzeczywistości zmniejszenia miesięcznych rat spłaty zaległych składek z kwoty 680 zł do kwoty 300 zł, co w skali roku daje różnicę wynoszącą 12 miesięcy x 380 zł = 4.560 zł. Kwota ta jest mniejsza niż dziesięć tysięcy złotych, co czyni sprawę niekasacyjną, a kasację niedopuszczalną. Wniosek o przywrócenie terminu do wniesienia przedmiotowo niedo-

puszczalnej kasacji podlega oddaleniu, gdyż przekroczenie terminu nie pociąga za sobą ujemnych skutków procesowych (art. 168 § 2 k.p.c.) (...) nawet gdyby przyjąć, jak chce tego wnioskodawczyni, że wartość przedmiotu zaskarżenia przekracza dziesięć tysięcy złotych i wynosi 23.865,26 zł, to i tak kasacja podlega odrzuceniu jako spóźniona (...) brak jest w przedmiotowej sprawie dostatecznych podstaw do przywrócenia stronie terminu do wniesienia kasacji - w trybie art. 168 § 1 k.p.c., gdyż w konkretnych okolicznościach faktycznych nie można przyjąć, iż "strona nie dokonała w terminie czynności procesowej bez swojej winy". Fakt, iż liczyła ona na wniesienie kasacji przez Rzecznika Praw Obywatelskich, który *de facto* kasacji nie wniósł, nie jest okolicznością, która usprawiedliwiałaby zastosowanie dyspozycji art. 168 § 1 k.p.c."

W zażaleniu na powyższe postanowienie Sądu Apelacyjnego w Łodzi z dnia 3 czerwca 2003 r. [...] pełnomocnik wnioskodawczyni zarzucił, iż po pierwsze - „sprawa niniejsza nie dotyczy zmniejszenia miesięcznych rat spłaty zaległych składek i umorzenia odsetek (...) dotyczy odwołania wnioskodawczyni od decyzji i postępowania ZUS niweczących układ ratalny i żądania przywrócenia układu ratalnego w ogóle. Żądanie przywrócenia zerwanego przez ZUS układu ratalnego jest roszczeniem niematerialnym, które pociąga za sobą skutek materialny. Dlatego wartość przedmiotu zaskarżenia podawana jest w nawiasach kwadratowych, jako wymóg który nie jest konieczny w niniejszej sprawie. Uzasadnienie postanowienia mylnie zatem opiewa na temat wartości przedmiotu zaskarżenia wskazując ją w wysokości 4.560 zł”; oraz po drugie - stąd „błędne określenie przez Sąd Apelacyjny przedmiotu niniejszej sprawy kasacyjnej i wadliwe orzeczenie co do wartości przedmiotu zaskarżenia spowodowało potraktowanie wniosku o przywrócenie terminu do wniesienia niniejszej kasacji jako podlegającego oddaleniu (...) nie można tu mówić o braku ujemnych skutków procesowych, gdyż oddalenie wniosku o przywrócenie terminu do wniesienia kasacji pozbawia wnioskodawczynię możliwości wniesienia kasacji w ogóle. RPO nie wniósł kasacji z powodu zmiany przepisu prawa i skrócenia terminu, na co wnioskodawczyni wpływu nie miała, bo mieć nie mogła. Siłą rzeczy nie może tu być mowy o jej winie w uchybieniu terminowi do wniesienia kasacji”.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Wbrew zarzutom sformułowanym w zażaleniu wnioskodawczynie na postanowienie Sądu Apelacyjnego w Łodzi z dnia 3 czerwca 2003 r. [...], przedmiotem zaskarżenia w rozpoznawanej sprawie nie jest „roszczenie niematerialne”, lecz prawa majątkowe wnioskodawczynie, wyrażające się w przedmiotowej sprawie w sformułowanym przez nią wobec Zakładu Ubezpieczeń Społecznych-Oddział w Z.W. żądaniu „zmniejszenia miesięcznych rat spłaty zaległych składek oraz umorzenie odsetek”, które - jak to prawidłowo wykazał w uzasadnieniu zaskarżonego postanowienia Sąd Apelacyjny - ma charakter majątkowy i obliczone w skali roku - zgodnie z wymaganiami określonymi w art. 20 i art. 22 k.p.c. - zamyka się łącznie kwotą 4.560 zł, a więc poniżej dziesięciu tysięcy złotych, a to oznacza, że w danym wypadku kasacja nie przysługuje (art. 392¹ § 1 k.p.c.).

W konsekwencji, nie jest również zasadny drugi zarzut podniesiony w zażaleniu, który dotyczy rzekomo nieuprawnionego zastosowania w danym wypadku przez Sąd wyrażonej w art. 168 § 2 k.p.c. zasady, wedle której przywrócenie terminu nie jest dopuszczalne, jeżeli uchybienie terminu nie pociąga za sobą ujemnych dla strony skutków procesowych. Przeciwnie, skoro w danym wypadku ze względu na wartość przedmiotu zaskarżenia, która była niższa aniżeli dziesięć tysięcy złotych, wnioskodawczynie nie przysługiwała kasacja od zaskarżonego przez nią postanowienia Sądu Apelacyjnego z dnia 3 czerwca 2001 r., to - stosownie do dyspozycji art. 168 § 2 k.p.c. - Sąd Apelacyjny był obowiązany oddalić wniosek o przywrócenie terminu do wniesienia kasacji, co też i zasadnie uczynił. Tym niemniej należy podkreślić, że pomimo to Sąd Apelacyjny dodatkowo zajął także stanowisko w kwestii podniesionych przez skarżącą okoliczności, które sprawiły, że uchybiła ona terminowi do wniesienia kasacji i w uzasadnieniu zaskarżonego postanowienia trafnie stwierdził, że „brak jest w przedmiotowej sprawie dostatecznych podstaw do przywrócenia terminu do wniesienia kasacji - w trybie art. 168 § 1 k.p.c., gdyż w konkretnych okolicznościach faktycznych nie można przyjąć, iż „strona nie dokonała w terminie czynności procesowej bez własnej winy”. Fakt, iż liczyła ona na wniesienie kasacji przez Rzecznika Praw Obywatelskich, który de facto kasacji nie wniósł, nie jest okolicznością, która usprawiedliwiałaby zastosowanie dyspozycji art. 168 § 1 k.p.c.”. Ocena ta jest trafna w szczególności z tej przyczyny, że fakt zwrócenia się przez stronę do Rzecznika Praw Obywatelskich z wnioskiem o wniesienie kasacji w trybie określonym w art. 393⁴ § 2 k.p.c. ani nie powoduje zawieszenia biegu terminu do wniesienia kasacji przez stronę, ani też nie zwalnia strony z obowiązku zachowania miesięczne-

go terminu do wniesienia kasacji, jeżeli zamierza ona skorzystać z przysługującego jej autonomicznie tego środka procesowego.

Biorąc powyższe pod uwagę, Sąd Najwyższy na podstawie art. 385 w związku z art. 393¹⁹ k.p.c. orzekł jak w sentencji.

=====